

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrt leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemanje pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrt leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino preje ma upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 21. decembra 1900.

Politični oddelek.

Volitev v kmetskih občinah.

V sredo se je bil veliki volilni boj za državno-zborske mandate kranjskih kmetskih občin. Ta boj se je končal z zmago dosedanjih poslancev, vendar ta zmaga ni taka, da bi se je mogla katoliško-narodna stranka resnično veseliti. Stranka je sicer z največjim naporom in z največjimi žrtvami ohranila svojo posest, to pa je tudi jedino zadoščenje, ki ga more imeti.

Izid volitev v kmetskih občinah je naslednji:

I. V volilnem okraju: Ljubljana-Vrhnika Litija-Zatičina-Velike Lašče-Ribnica je bilo oddanih 6264 glasov. Izvoljen je bil Ivan Vencajz, ki je dobil 5411 glasov, dočim je njegov protikandidat Josip Lenarčič dobil 815 glasov.

II. V volilnem okraju: Kranj-Škofja Loka-Tržič-Kamnik-Brdo-Radovljica-Kranjska Gora je bilo oddanih 6367 glasov. Izvoljen je bil Josip Pogačnik, ki je dobil 5429 glasov, dočim je njegov protikandidat Gustav Pirc dobil 915 glasov.

III. V volilnem okraju: Postojna-Ilirska Bistrica-Senožeče-Vipava-Logatec-Lož-Idrija-Cerknica je bilo oddanih 5363 glasov. Izvoljen je bil Ignacij Žitnik, ki je dobil 2839 glasov, dočim je njegov protikandidat Ivan Božič dobil 2518 glasov.

IV. V volilnem okraju: Novo mesto-Krško-Kostanjevica-Črnomelj-Metlika je bilo oddanih 4883 glasov. Izvoljen je bil Viljem Pfeifer, ki je dobil 3072 glasov, dočim je njegov protikandidat Ivan Globočnik dobil 1803 glasove.

V. V volilnem okraju: Kočevje-Trebnje-Žužemberk-Mokronog-Radeče je bilo oddanih 3852 glasov. Izvoljen je bil Fran Povše, ki je dobil 2198 glasov, dočim je njegov protikandidat Fran Zupančič dobil 1649 glasov.

Volilni boj je bil prav za prav samo na Notranjskem in na Dolenjskem. V gorenjskih in v ljubljansko-litijsko-ribniških občinah je napredno-narodna stranka pač postavila svoja kandidata, a to sta bila samo „Zählkandidata“, se tudi čisto nič potrudila nista, da bi zmagala. Značilno pa je, da ravnatelj Pirc, ki si je za Bohinj pridobil znamenitih zaslug in se je za Bohinjce eksponiral tako, da je prišel celo s sodiščem v konflikt, v bohinjski dolini ni dobil skoro nič glasov. To je pač izraz najgrše nehvaležnosti.

Tudi v Pfeiferjevem volilnem okraju se je vedelo naprej, da je zmaga Globočnikova nemogoča. Globočnikova kandidatura je imela v prvi vrsti namen, predramiti ondotno ljudstvo. Uspeh je bil jako velik. Najbolj značilno je, da je Pfeifer propadel v Krškem in Kostanjeviškem okraju torej v tistem okraju, kjer stanuje, in kjer ga vsakdo pozna, in da so ga rešili samo volilci iz novomeškega in črnomaljskega okraja, torej tisti, ki ga čisto nič ne poznajo.

Za Povšetov in za Žitnikov mandat je bila klerikalna stranka sama v največji stiski. Računala je sama z eventualnostjo propada in vsled tega napela najskrajnejše sile. Povše je zmagal z večino 549 glasov. Za zmago se ima zahvaliti samo okolnosti, da se je udeležilo volitve v kočevskem okraju le jako malo volilcev. Oddanih je bilo v kočevskem okraju le 628 glasov, in sicer 453 za Zupančiča in 175 za Povšeta. Kočevski okraj ima 21.000 prebivalcev. Trebanjski in žužemberski jih imata skupaj ravno toliko, a v tem, ko je bilo v kočevskem okraju oddanih 628 glasov, jih je bilo v trebanjsko-žužemperskem oddanih 1534. To kaže, da se Kočevci niso udeležili volitve. Če bi bili volili, bi danes Povše ne bil več državni poslanec.

Najbolj je vse javno mnenje presenetil propad Božiča na Notranjskem. Božič je propadel za 321 glasov in sicer le vsled malomarnosti njegovih lastnih pristašev. Ko bi bili ti količkaj resno delali, bi bil Božič zmagal.

Katoliško-narodna stranka je svoje zmage seveda zelo vesela, ali to veselje ni povsem opravičeno. Stranka sicer ni ničesar izgubila, ali izid volitev kaže, da je nastalo po deželi mogočno gibanje kmetskega ljudstva zoper katoliško-narodno stranko, katerega gibanja se katoliška stranka lahko po vsi pravici boji.

Deželni zbor kranjski.

I. seja dne 19. decembra 1900.

Predseduje deželni glavar Oton pl. Detela. Vlado zastopata deželni predsednik baron Hein in vladni tajnik Haas.

Otvorivši zasedanje pozdravil je deželni glavar poslance in deželnega predsednika ter omenil, da je deželnemu zboru odmerjen le jako kratek čas za delovanje. Rešiti mu je dve predlogi: budgetni provizorij in vladni načrt zakona o uvedbi doklade k državni žganjarini. Ta slednja predloga je posebno važna. S to predlogo hoče vlada podpreti dežele. Ves čisti dohodek povišanja se razdeli mej dežele. Dežele, ki niso pobirale posebne naklade na žganje, bodo vsled tega mnogo pridobile. Kranjska dežela je že itak pobirala naklado na žganje. Dobivala bo od vlade samo 323.000 kron na leto, kar je jako malo. Vladni prispevek bo znašal 545.000 kron manj kakor doklada. A doseglo se je porazumljenje z vlado, vsled katerega se za dobo 9 let dovoli deželi pobirati doklado do tistega zneska, kakor jo je pobirala doslej. Dežela dobi vsled tega za 9 let stalen dohodek.

Glavar je dalje naznanil, da je izvršil sklep deželnega zbora, s katerim se mu je naročilo, čestitati cesarju o njegovi sedemdesetletnici, ter končno pozval poslance, da zakličejo cesarju trikrat „Slava“ in „Hoch“, čemur so se poslanci stoje odzvali.

Deželni predsednik baron Hein je pozdravil poslance v imenu vlade ter prosil, naj se predloga o dokladi k državni žganjarini nujno reši. Zajedno je izjavil, da bo vlada vsem razpravam deželnega zbora sledila z velikim zanimanjem ter zbornico podpirala v njenem delovanju.

Zbornica je potem na predlog deželnega glavarja se izrekla, da se vladna predloga o dokladi k žganjarini odstopi finančnemu odseku z naročilom, da o njej poroča v 24 urah, tako da jo bo deželni zbor lahko rešil še 21. t. m.

Nadalje je glavar naznanil, da sta opravičila svojo odsotnost poslanca baron Schwegel in baron Wurzbach, posl. Murnik, o katerem so poslanci gotovo z obžalovanjem izvedeli, da je obolel, pa je vzel dopust za letošnje zasedanje. Glavar je tudi omenil, da je bil na mesto ces. svetnika Murnika poklican njegov namestnik poslanec Grasselli v deželni odbor.

Seja se je potem pretrgala, da so se poslanci dogovorili glede volitve v finančni odsek.

Izvoljeni so bili: za reditelje poslanca grof Barbo in Lenarčič, za verifikatorja poslanca Jelovšek in

dr. Schaffer, v finančni odsek pa so bili voljeni poslanci: grof Barbo, Grasselli, Hribar, Kalan, Luckmann, dr. Majaron, Modic, dr. Papež, Povše, dr. Schaffer, baron Schwegel in Višnikar.

S tem je bil dnevni red končan. Došle peticije so se odkazale deželnemu odboru, da jih predloži, kadar se bo zasedanje nadaljevalo. Na to je deželni glavar zaključil sejo.

Prihoduja seja bo v petek 21. t. m. ob 10. uri dopoludne.

Politični pregled.

Volitve v Galiciji. — Letošnje državnozbornske volitve so prizadejale vladajoči poljski stranki mnogo skrbi. Bilo se je bati, da poljsko „kolo“ v bodoče ne bode toli močno, kakor je bilo prej. A volitve so pokazale nasprotno: ostalo je prejšnje posestno stanje 9 mandatov. Stranka patra Stojalovskega je pridobila dva mandata, poljska ljudska pa zgubila dva. Socialisti so zgubili en mandat, tudi Malorusi so pridobili en mandat, padel pa je jud Levicki, torej mož one skupine zastopnikov poljskega kluba, ki so vedno tlačanili Nemcem.

Shod čeških zaupnih mož. — V nedeljo se je sešel v Pragi shod čeških zaupnih mož. Prišli so skoro vsi prejšnji državni poslanci in drugi uplivni možje iz cele Češke. Navzoči so bili tudi Kaizl, Engel, Herold, Pacak in Podlipny. Prvi se je oglasil k besedi dr. Herold. V svojem govoru je obžaloval, da ni prišlo do edinosti med Mladočehi in agrarci; rekel je, da če kedaj, mora sedaj biti složen ves češki narod. Čehi morajo v prvi vrsti povdarjati princip češkega državnega prava. Dr. Herold je tudi rekel, naj se državnozbornskim kandidatom pusti glede taktike prosta roka. Bivši državni poslanec Karol Adamek pa je med splošnim odobravanjem hudo prijemal agrarce, ki hočejo v tem važnem trenutku hoditi svoja posebna pota ter oškoditi s tem češki narod. Volilni oklic izide te dni.

Državnozbornske volitve v Trstu. — V Trstu so postavljeni v V. kuriji nič manje nego štirje kandidati. Slovenci kandidirajo dr. Rybařa, progresovci profesorja Atilija Hortisa, socialni demokratje pa njih mojstra Ueckarja. K tem kandidatom pride četrti in to je bivši tržaški župan dr. Dompieri, katerega kandidira takozvani odbor neodvisnih tržaških meščanov. Progresovce kandidatura Dompierjeva jako peče, ker uživa ta mož ki je začel kot župan hudo gledati na prste tržaškim jaslarjem, posebno pa v plinovi tovarni, pri poštenejših Italijanih veliko zaupanje. Slovenci se baje tudi prav pridno pripravljajo za ta volitev in je že zdaj mogoče, posebno ako stori vsak Slovenec svojo dolžnost, ter odda na dan volitve svoj glas za dr. Rybařa, da pride mej njim in dr. Dompierijem do ožje volitve. Seveda bi potem Italijani jedne in druge barve skupno delovali in bi bil izvoljen dr. Dompieri. A že to, da bi prišlo v Trstu v V. kuriji med Italijanom in Slovencem do ožje volitve, bilo bi jako značilno ter bi služilo javnosti v dokaz, da ni vse tako čisto italijansko v Trstu, kakor hočejo ta italijanska glasila prikazovati onim, ki tržaških razmer ne poznajo.

Bolgarska. — V Bolgariji so čudne homatije, katere provzročata deloma položaj v Macedoniji, deloma pa slabo državno finančno stanje. Radi teh homatij je prišlo novič do spremembe v ministrstvu. To ministrstvo je sestavil šef prejšnjega ministrstva Ivančev, ki je zdaj prevzel tudi zelo težavni posel — finančnega ministra. Toučev, tudi člen prejšnjega kabineta, je postal minister vnanjih zadev. Drugi